

เข็มทิศดิจิทัล: นำทางชีวิตในโลกออนไลน์ ด้วยความฉลาดทางดิจิทัล (DQ)

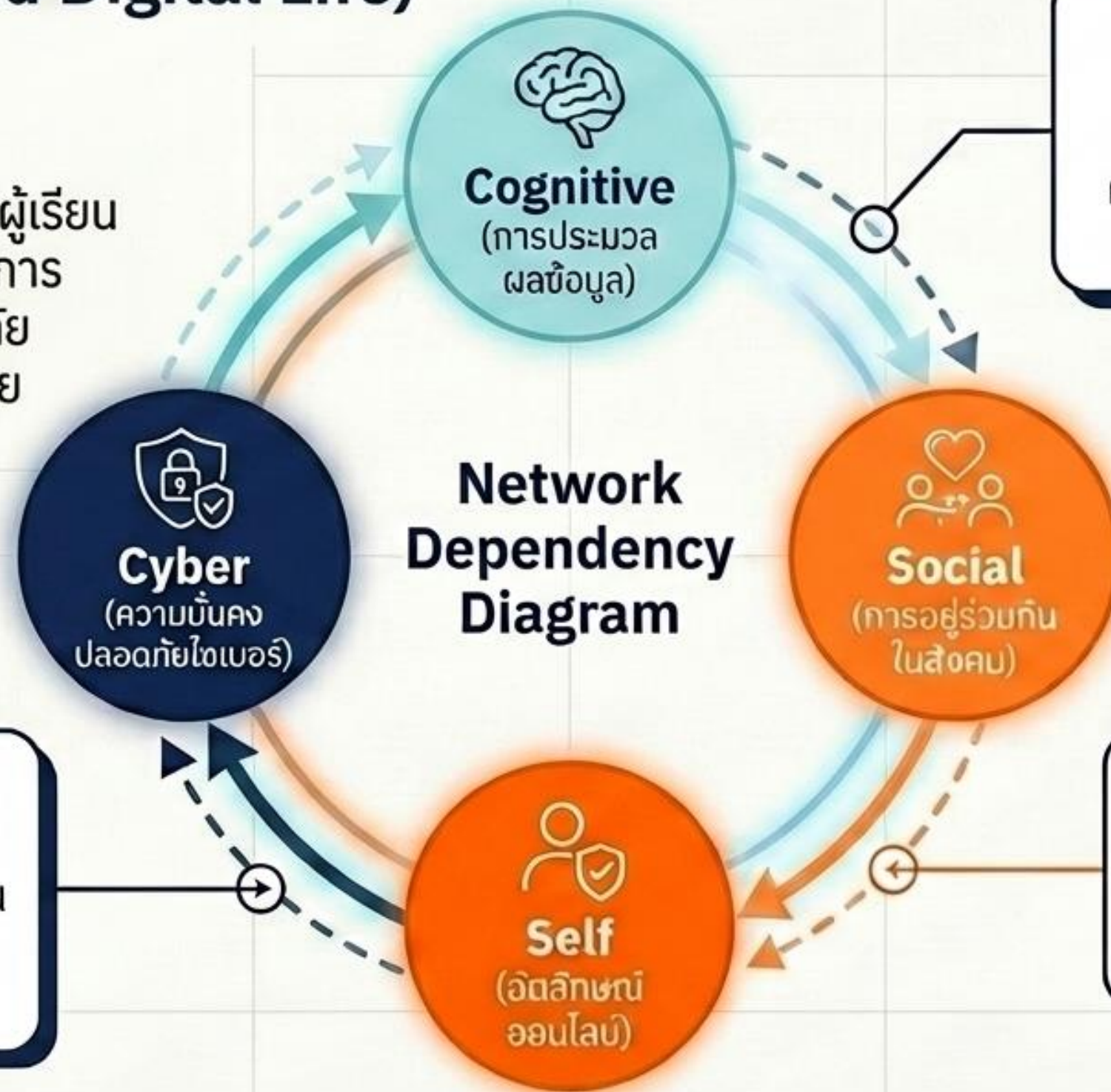
สรุปผลการพัฒนาความรู้หลักสูตร Digital Literacy

โดย อาจารย์สมนต์ จิรพัฒน์พร
หัวหน้ากลุ่มงานวิชาการคอมพิวเตอร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ระบบนิเวศดิจิทัลที่เชื่อมโยงถึงกัน (The Interconnected Digital Life)

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้เรื่อง
ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital
Intelligence หรือ DQ) มุ่งเน้นให้ผู้เรียน
พัฒนาทักษะและความสามารถในการ
ใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย
มีประสิทธิภาพ และมีจริยธรรม โดย
แบ่งวัตถุประสงค์ตาม
วัตถุประสงค์ตามกรอบมาตรฐาน
สากล (เช่น DQ Institute) ได้ดังนี้

การคิดวิเคราะห์
ช่วยคัดกรองข้อมูลเท็จ
ป้องกันไม่ให้เราส่งต่อ
ความเกลียดชัง ซึ่งช่วยรักษา
การอยู่ร่วมกันในสังคม

**การตระหนักรู้ใน
อัตลักษณ์ออนไลน์**
ทำให้เราะมัดระวังและเปิดใช้งาน
การรักษาความปลอดภัย
อย่างรัดกุมที่สุด

การมีความเห็นอกเห็นใจ
ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี
ส่งผลให้ **ร่องรอยดิจิทัล**
ของเราในอนาคตสะอาดและน่าเชื่อถือ

รากฐานสำคัญของพลเมืองดิจิทัล

การป้องกัน (Protection) → การพัฒนา (Growth)

สร้างสมดุลในชีวิต

แบ่งเวลาระหว่างโลกออนไลน์
และออฟไลน์อย่างเหมาะสม
ไม่เสพติดหน้าจอ

สร้างความรับผิดชอบ

เคารพสิทธิผู้อื่น และรับผิดชอบต่อ
คำพูดและการกระทำบนโลก
อินเทอร์เน็ต

สร้างความปลอดภัย

ปกป้องตนเองจากภัยคุกคาม
ไซเบอร์บูลลี่ และมีจรรยาบรรณใน
โลกออนไลน์

พัฒนาทักษะการคิด

มีวิจารณญาณ ไม่หลงเชื่อ
ข่าวปลอม (Fake News)
และแยกแยะข้อมูลได้

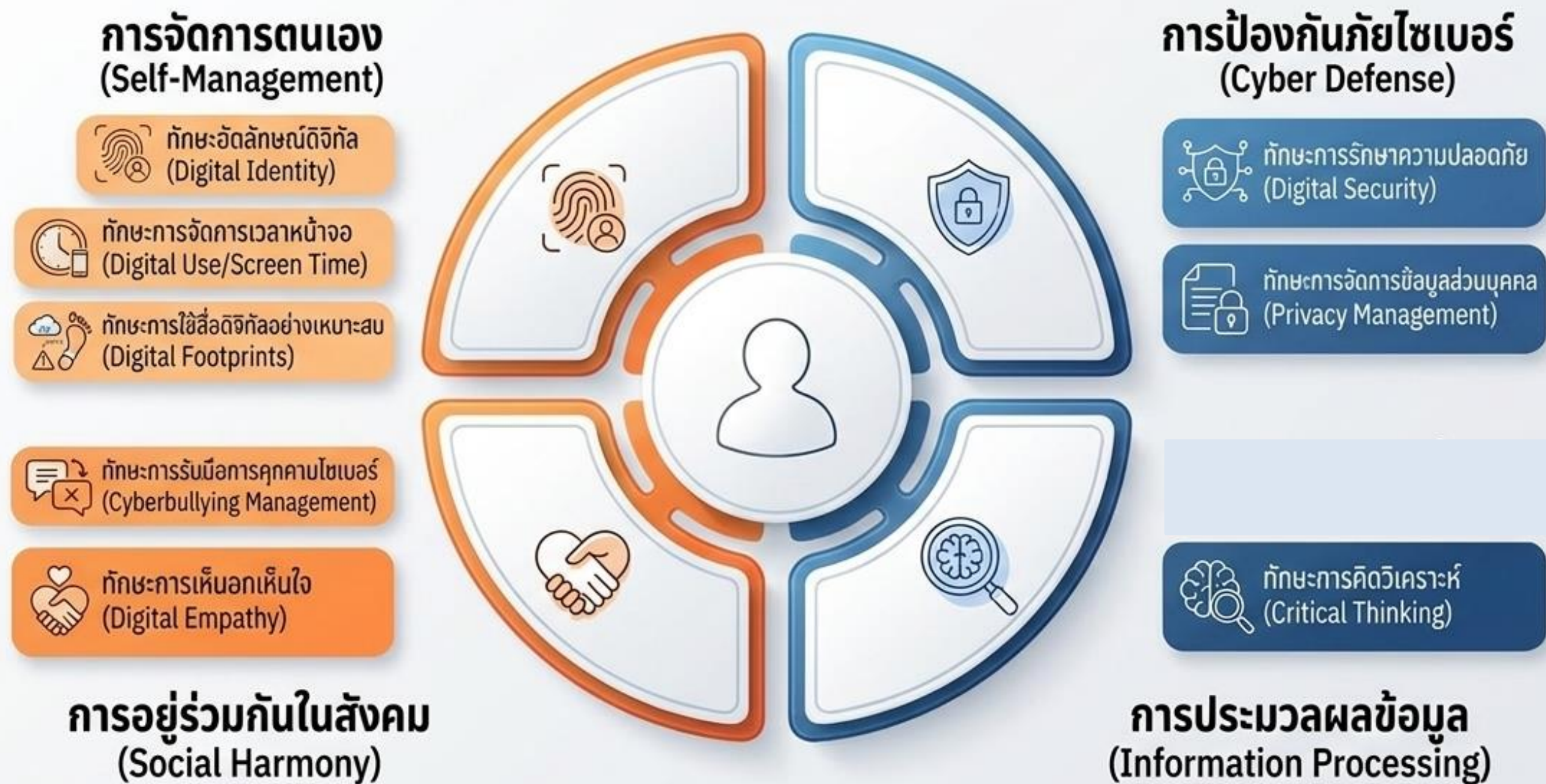
มุ่งเน้นตนเอง (Internal) → มุ่งเน้นสังคม (External)

ความฉลาดทางดิจิทัล (DQ) คืออะไร?

ทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในโลกออนไลน์ ช่วยให้รับมือกับความท้าทาย รู้เท่าทันเทคโนโลยี ป้องกันภัยคุกคาม และใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

ระบบนำทาง 4 มิติแห่งโลกดิจิทัล (The 8 Key Skills)

มิติที่ 1: การจัดการตนเอง (Self-Management)

Digital Identity (อัตลักษณ์ดิจิทัล)

ความสามารถในการสร้างและบริหารจัดการตัวตนบนโลกออนไลน์อย่างเหมาะสมและมีความรับผิดชอบ

Screen Time (การจัดการเวลาหน้าจอ)

การควบคุมสมดุลระหว่างการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprints)

การตระหนักว่าร่องรอยการใช้งานดิจิทัลส่งผลต่อประวัติและภาพลักษณ์ของตนเองในอนาคต

มิติที่ 2: การป้องกันภัยไซเบอร์ (Cyber Defense)

Digital Security (การรักษาความปลอดภัย)

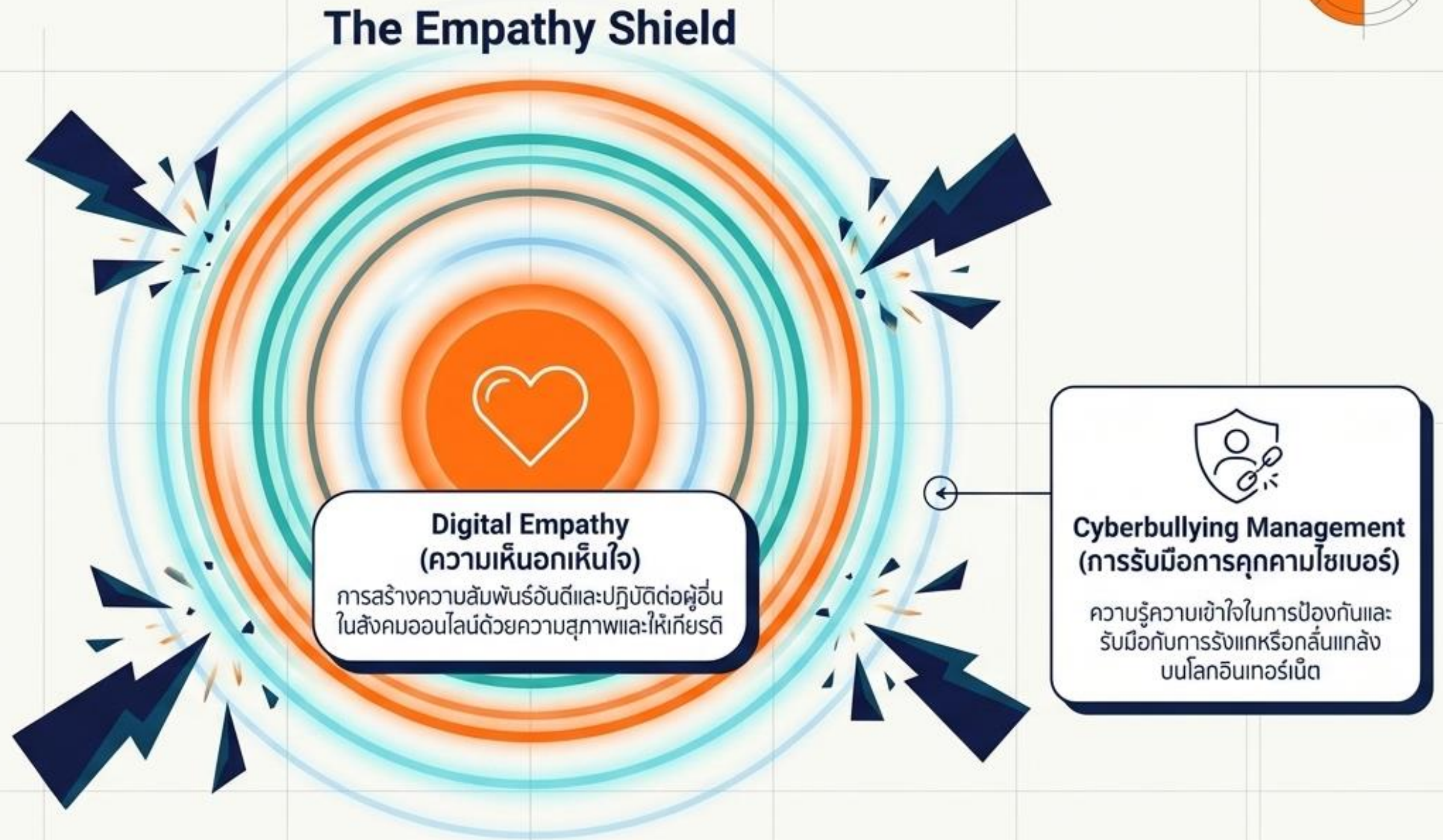
การป้องกันอุปกรณ์และบัญชีของตนเองจากซอฟต์แวร์อันตราย ด้วยการตั้งรหัสผ่านที่คาดเดายาก

Privacy Management (การจัดการข้อมูลส่วนบุคคล)

การปกป้องข้อมูลส่วนตัวของตนเองและผู้อื่น
ป้องกันการถูกโจรกรรมข้อมูล (Data Theft)

มิติที่ 3: การอยู่ร่วมกันในสังคม (Social Harmony)

มิตที่ 4: การประมวลผลข้อมูล (Information Processing)

ข้อมูลมหาศาล
(Massive Data)

Critical Thinking (ทักษะการคิดวิเคราะห์)

ความสามารถในการแยกแยะ วิเคราะห์
และประเมินข้อมูลหรือข่าวสารบนโลก
ออนไลน์ว่ามีความน่าเชื่อถือหรือไม่

ข้อมูลที่ถูกต้องและปลอดภัย
(Accurate & Safe Data)

ข่าวปลอม
(Fake News)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม DQ: สร้างเกราะป้องกันตนเองและสังคม

มิติแห่งความปลอดภัย (Safety) และการอยู่ร่วมกัน (Coexistence)

รอดพ้นจากมิจฉาชีพ (Cybersecurity & Privacy Protection)

- ✓ **ป้องกันการฉ้อโกง (Anti-Phishing):** รู้เท่าทันกลโกง ไม่ตกเป็นเหยื่อลิงก์ปลอมหรือข้อความหลอกลวงทางการเงิน
- ✓ **ล็อกความปลอดภัย 2 ชั้น:** เชี่ยวชาญการจัดการรหัสผ่าน (Password Management) และเปิดใช้งาน 2FA ป้องกันการถูกแฮ็กบัญชี
- ✓ **ปกป้องอุปกรณ์ (Malware Defense):** รู้วิธีป้องกันและรับมือกับมัลแวร์ไวรัส เพื่อรักษาข้อมูลส่วนบุคคลให้ปลอดภัยสูงสุด

ลดความขัดแย้งในสังคม (Digital Empathy & Netiquette)

- ✓ **พลังแห่งความเห็นอกเห็นใจ (Digital Empathy):** เข้าใจความรู้สึกผู้อื่นผ่านตัวอักษร สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกบนโลกออนไลน์
- ✓ **มารยาททางอินเทอร์เน็ต (Netiquette):** เคารพสิทธิผู้อื่น สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ และมีวุฒิภาวะในการแสดงความคิดเห็น
- ✓ **หยุดยั้งการกลั่นแกล้ง (Anti-Cyberbullying):** รู้วิธีรับมือ ปกป้องตนเอง และไม่เป็นผู้ส่งต่อความรุนแรงหรือ Hatespeech

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม DQ: พลิกโลกดิจิทัลสู่โอกาสแห่งอนาคต

มิติแห่งการสร้างภาพลักษณ์ (Image)
และการยกระดับศักยภาพ (Opportunity)

มีภาพลักษณ์ออนไลน์ที่ดี (Digital Identity & Footprint)

- **บริหารร่องรอยดิจิทัล (Digital Footprint):**
ตระหนักถึงว่าการกระทำบนโลกออนไลน์คือ
ประวัติที่ถูกบันทึกไว้ตลอดไป
- **สร้างแบรนด์บุคคล (Personal Branding):**
ออกแบบและนำเสนอตัวตนที่น่าเชื่อถือ
เป็นมืออาชีพ และสะท้อนคุณค่าในตัวเอง
- **ปูทางสู่อนาคต (Future Impact):**
ภาพลักษณ์ที่สะอาดย่อมเปิดประตูสู่โอกาส
ทั้งการสมัครเรียนต่อและการพิจารณารับเข้าทำงาน

ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสูงสุด (Digital Literacy & Upskilling)

- **คัดกรองข้อมูลแบบย่ำ (Information Literacy):**
มีวิจารณญาณ (Critical Thinking) แยกแยะข่าวปลอม
(Fake News) และเลือกใช้เฉพาะข้อมูลที่ถูกต้อง
- **ติดปีกด้วยเครื่องมือดิจิทัล (Tech for Productivity):**
ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ และ AI
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดเวลาในการทำงาน
- **สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Upskilling):**
เปลี่ยนทักษะความรู้ดิจิทัลให้เป็นรายได้ ต่อยอดอาชีพ
และยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันในยุคดิจิทัล

เข็มทิศของคุณพร้อมใช้งาน

ความฉลาดทางดิจิทัลไม่ใช่พรสวรรค์ แต่คือ "ทักษะที่ฝึกฝนได้"
เพื่อสร้างระบบนิเวศออนไลน์ที่ปลอดภัยสำหรับทุกคน

รวบรวมและจัดทำโดย : นางนริศรา อ่อนละม้าย

(นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ กลุ่มทะเบียนประวัติและบำเหน็จความชอบ กองการเจ้าหน้าที่)

กรกฎาคม 2569